

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 «ЕКОНОМІКА»
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня **«БАКАЛАВР»**
на базі освітньо – кваліфікаційного рівня **«МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»**,
здобутого за іншою (неспорідненою) спеціальністю
на третій курс (з нормативним терміном навчання)

Програма фахового вступного випробування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «БАКАЛАВР» на базі освітньо – кваліфікаційного рівня «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ», здобутого за іншою (неспорідненою) спеціальністю на третій курс (з нормативним терміном навчання) спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», розроблена:

- доктором економічних наук, професором Запшою Г.М.;
- доктором економічних наук, доцентом Крюковою І.О.
- кандидатом економічних наук, доцентом Галицьким О.М.;
- кандидатом економічних наук, доцентом Шевченко А.А.;
- кандидатом економічних наук, доцентом Петренко О.П.;
- кандидатом економічних наук, доцентом Шабатурою Т.С.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	5
1.1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	5
1.2. МЕНЕДЖМЕНТ	5
1.3. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ	6
1.4. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА	7
2. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	8
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	10

ВСТУП

Програму вступного іспиту розроблено для абітурієнтів, які мають диплом за освітньо – кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста за неспорідненими спеціальностями та приймають участь у конкурсі відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка», відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. №1187, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015р. № 266.

Метою вступного випробування за спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня «бакалавр» є виявлення рівня знань, умінь і навичок, одержаних абітурієнтами відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за іншими спеціальностями.

Програма побудована за змістовними розділами. Кожен розділ програми містить перелік тем, за якими складено питання іспиту, та список рекомендованої для підготовки літератури.

Вступник повинен:

- **виявити:** базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: економічна теорія, економіка підприємства, бухгалтерський облік, менеджмент;

- **знати:** базові економічні закони, принципи і категорії, методологію оцінки рівня ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу; методи раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання національних стандартів.

1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предмет: загальна теорія бухгалтерського обліку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.
2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.
3. Бухгалтерський баланс.
4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.
5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація.
6. План рахунків бухгалтерського обліку.
7. Форми бухгалтерського обліку.
8. Облік господарських процесів.
9. Основи бухгалтерської звітності.

1.2. МЕНЕДЖМЕНТ

Мета: формування системи базових знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних засад системного управління організаціями; набуття вмінь розробки й прийняття управлінських рішень.

Завдання: вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями; вивчення впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією.

Предмет: система управління організацією.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття і сутність менеджменту.
2. Прийняття управлінських рішень.
3. Планування в організації.
4. Організація як функція управління.
5. Мотивація.
6. Управлінський контроль.
7. Лідерство.
8. Комунікації в системі управління організацією.
9. Ефективність управління.

1.3. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання: вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності.

Предмет: економічні відносини в їх єдності з продуктивними силами, політичними, ідеологічними, національними та іншими інститутами суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і метод політичної економії.
2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.
3. Економічна система суспільства. Відносини власності.
4. Форми організації суспільного виробництва.
5. Гроші. Витрати виробництва і прибуток.
6. Ринок: суть, функції та умови формування. Класифікація ринків.
7. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.
8. Підприємство і підприємництво. Підприємництво в аграрній сфері.
9. Капітал і наймана праця. Держава, її економічні функції.
10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.
11. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження.
12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли.
13. Зайнятість, відтворення робочої сили та відповідне державне регулювання.
14. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва.
15. Закономірності й етапи розвитку капіталістичної економічної системи.
16. Економічна система сучасного капіталізму.
17. Соціалістична економічна система та її еволюція.
18. Закономірності й особливості розвитку перехідних економік.
19. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.

1.4. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

. **Мета:** сформувати у майбутніх фахівців сукупність знань та навичок використання наукового інструментарію теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів, організацій та ефективності виробничо- комерційної діяльності підприємства

Завдання: вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі, формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо- господарського потенціалу, забезпечення розширеного відтворення на основі інвестиційно-інноваційного розвитку

Предмет: закономірності функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах, вартісна та кількісна оцінка факторів виробничого процесу, ефективність їх використання в умовах ринкових відносин

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, завдання і методологія науки «Економіка підприємства».
2. Підприємство – основна ланка ринкової економіки. Земельні ресурси та ефективність їх використання.
3. Персонал підприємства. Продуктивність і оплата праці.
4. Основний капітал і виробнича потужність підприємств.
5. Матеріально-технічне забезпечення підприємств.
6. Оборотний капітал підприємства.
7. Нематеріальні активи підприємства.
8. Авансований і власний капітал підприємств.
9. Витрати і собівартість продукції підприємств.
- 10.Цінова політика підприємств.
- 11.Фінансово-економічні результати діяльності підприємств.
- 12.Економічна ефективність діяльності.
- 13.Інвестиції та оцінювання їх ефективності.
14. Інновації та оцінювання їх ефективності.
- 15.Концентрація та диверсифікація підприємств.
- 16.Економічна безпека та антикризова діяльність

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

1. Лишиленко О.В Бухгалтерський облік: підручник/ О.В. Лишиленко : -3-тє вид., перероб. доп. -К.: Видавництво «ЦУЛ»; 2011.- 670с.
2. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб./ І.Б. Садовська Т.В., Божидарнік К.Є. Нагірська. -К.: Видавництво «ЦУЛ», 2013.-688с.
3. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: (підручник)/ В.Г. Швець.-К.: Знання, 2009.-447с
4. Теорія бухгалтерського обліку: підручник/за ред. М.В. Кужельного.- К. : Знання, 2010.-334с.
5. Сопко В.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник/ В.В. Сопко.- Тернопіль: Астон, 2012. - 496с.

МЕНЕДЖМЕНТ

1. Дикань Н.В. Менеджмент: Навч. посіб. /Дикань Н.В., Борисенко І. І. – К.: Знання, 2008. – 389 с.
2. Менеджмент: теорія і практика: Навчальний посібник/ А.А. Мазаракі, Г.Є Мошек, Л.А.Гомба, І.К. Погодаєв, Ю.В. Понакевич, А.В.Семенчук; Заг. Ред.. канд.. екон. наук.,проф. Мошека Г.Є. – К.: Атіка, 2007. – 584 с.
3. Мескон М.Х. Основы менеджмента, 3-е издание: Пер. с англ./ Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф - М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 672 с.
4. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. /Осовська Г.В., Осовський О.А. – К.: «Кондор», 2008. – 664 с.
5. Рульєв В.А. Менеджмент. Навч. посіб. /Рульєв В.А., Гуткевич С. О. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
6. Федоренко В.Г. Менеджмент:Підручник /Федоренко В.Г., Іткін О. Ф., Анін В. І. та ін.; За науковою ред. доктора економічних наук, проф. В.Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2008. – 652 с.
7. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник/ Хміль Ф.І. – 2-е вид. випр..доп. – К.: Академвидав. 2007. – 576 с.
8. Сучасні теорії менеджменту: навчальний посібник /М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2012. – 304 с.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Базилевич, В. Д. Економічна теорія: Політекономія [Текст]: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання Прес, 2006. – 615.
2. Бутук О.І. Економічна теорія. Тренінг-курс / О.І. Бутук, Н.І. Волков. – К.: Знання, 2007. – 291 с.
3. Ватаманюк Р.О. Вступ до економічної теорії / Р.О. Ватаманюк. – К.: КНЕУ, 2007. – 492с.
4. Мочерний, С. В. Економічна теорія [Текст]: навч. пос. / С. В. Мочерний. – Вид. 4-е, стереотип. – К.: Академія, 2009. – 640 с.
5. Мочерний, С. В. Основи економічної теорії [Текст]: підручник / С. В. Мочерний, В.Г. Скотний. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – 600 с.
6. Орехівський Г.А. Практикум з політекономії: Навч. посібн. для самопідготовки студ. / Г.А. Орехівський, В.Г. Орехівський. – Третє видання, доповнене. – К.: Каравела, 2012.
7. Тарасевич, В. М. Економічна теорія [Текст]: підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
8. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011.- 480с.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник/ В.Г. Андрійчук. - К.: КНЕУ, 2013.- 779 с.
2. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2012. – 864 с.
3. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
4. Мацибора В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник / В.І. Мацибора, В.К. Збарський, Т.В. Мацибора. – К.: Каравела, 2012. – 312 с.
5. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навчальний посібник / Н. М. Яркіна – К.: Ліра-К, 2015. – 498 с.
6. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 488 с.
7. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Перелік тестових питань для вступного фахового випробування зі спеціальності 051 «Економіка» здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» складений згідно Закону України «Про вищу освіту», Положення «Про навчальний процес» ОДАУ.

На фаховий вступний тестовий іспит виноситься перелік дисциплін, що формують систему компетенцій *бакалавра* галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а саме чотирьох дисциплін циклу загальноосвітньої та професійної підготовки:

1. Економічна теорія
2. Економіка підприємства
3. Бухгалтерський облік
4. Менеджмент

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 3 варіанти тестових завдань по 50 тестових питань в кожному. На кожне тестове питання може бути одна або декілька правильних відповідей. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшуровується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Тривалість фахового вступного випробування 1,5 години (1,8 хвилини на одне тестове питання).

Фахове вступне випробування оцінюється за 200 - бальною шкалою.

При тестовому контролі застосовується така система оцінювання – за кожну правильну відповідь 2 бали, невірну – 0 балів. Максимальна кількість балів за всі правильні відповіді складає – 100 балів. Остаточна оцінка визначається за шкалою 100-200 балів додаванням до суми набраних балів за правильні відповіді числа 100 (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. Критерій оцінювання фахового іспиту

Кількість вірних відповідей для 50 питань	Оцінювання по шкалі 100-200 балів	Кількість вірних відповідей для 50 питань	Оцінювання по шкалі 100-200 балів
0	100	26	152
1	102	27	154
2	104	28	156
3	106	29	158
4	108	30	160
5	110	31	162
6	112	32	164
7	114	33	166
8	116	34	168
9	118	35	170
10	120	36	172
11	122	37	174
12	124	38	176
13	126	39	178
14	128	40	180
15	130	41	182
16	132	42	184
17	134	43	186
18	136	44	188
19	138	45	190
20	140	46	192
21	142	47	194
22	144	48	196
23	146	49	198
24	148	50	200
25	150		

Голова фахової комісії зі спеціальності
051 «Економіка»

О.М.Галицький